

Het Handvest van 11.11.11

11.11.11

VECHT MEE TEGEN ONRECHT

KOEPSEL VAN DE VLAAMSE
NOORD-ZUIDBEWEGING
11.11.11 vzw

Het Handvest van 11.11.11

*Goedgekeurd door de
Algemene Vergadering
van 5/10/2004*

Voor 11.11.11, de Koepel van de Vlaamse Noord-Zuidbeweging, is ontwikkeling geen gunst voor enkelen maar een recht voor iedereen. Ontwikkeling betekent een waardig leven in al zijn aspecten en gaat veel verder dan armoedebestrijding of een minimale bevrediging van materiële basisbehoeften.

Het recht op ontwikkeling wordt een groot deel van de wereldbevolking ontzegd. De oorzaken daarvan zijn de ongelijke machtsverhoudingen van lokaal tot globaal niveau. Economische uitbuiting, versterkt en bestendigd door militaire politieke en culturele dominantie, houdt meer dan een miljard mensen gevangen in extreme armoede en ellende. Hiertegen wil 11.11.11 tegenmacht opbouwen met haar vrijwilligers en lidorganisaties, in nauwe samenwerking met haar zuidelijke partners, als deel van internationale netwerken, in brede allianties met andere bewegingen.

11.11.11 strijdt tegen onrecht, maar werkt tegelijk mee aan het uitbouwen van democratische alternatieven waarin mensen en landen zelf hun ontwikkeling uittekenen en realiseren.

1 Ons uitgangspunt: Ontwikkeling is een recht voor iedereen

Voor 11.11.11 is ontwikkeling geen gunst die naar believen door machtige landen of bevolkingsgroepen aan mensen wordt verleend. Het is een basisrecht dat voor elke mens moet worden gegarandeerd. Iedereen moet dat recht kunnen laten gelden, en desnoods afdwingen voor zichzelf en de groep waartoe hij of zij behoort. De kernelementen van dat recht werden binnen de Verenigde Naties vastgelegd in de universele verklaring van de rechten van de mens (1948), het verdrag over de economische, sociale en culturele rechten (1966), het verdrag over politieke en burgerrechten (1966), en het verdrag over de rechten van het kind (1989). Ontwikkeling is veel meer dan armoedebestrijding of het halen van een minimum aan materiële welvaart. Het gaat om een waardig leven voor individu en groep, én over hun plaats in een open, democratische en vreedzame maatschappij.

In een andere maatschappij

De ontwikkeling waarvoor 11.11.11 staat is niet te verzoenen met het beleid dat nu internationaal en binnen vele landen wordt gevoerd. Ze vraagt om een rechtvaardig beleid en andere maatschappijmodellen. Dat alternatief zit vevat in tal van principeverklaringen en eisenprogramma's. Meer nog dan in woorden, krijgt het stap voor stap vorm in concrete initiatieven op duizenden plaatsen overal ter wereld. Mensen organiseren zich om op een andere manier te leven en te werken. In het begin van de 21ste eeuw bestaat er geen pasklare blauwdruk voor een nieuwe maatschappij. Wel is er een groeiend akkoord over uitgangspunten en criteria waaraan maatschappijmodellen, beleidsvoorstellen en concrete initiatieven van lokaal tot internationaal niveau moeten worden getoetst.

Op het niveau van landen:

- De maatschappij garandeert voldoende materiële welvaart voor iedereen. Het recht op voeding, basisgezondheidszorg, fatsoenlijke huisvesting, degelijk onderwijs en een gezonde leefomgeving is er gewaarborgd.
- De maatschappij garandeert het recht op arbeid, met een fatsoenlijk loon in behoorlijke omstandigheden en een vervangingsinkomen voor mensen die niet in het arbeidsproces meekunnen. Dat is meteen de beste garantie op economische welvaart.
- Mensen zijn er gelijkwaardig, met gelijke kansen voor mannen en vrouwen als hoge prioriteit. Ook andere vormen van discriminatie, bijvoorbeeld op basis van huidskleur, godsdienst of politieke overtuiging worden er niet aanvaard.
- De maatschappij is open en tolerant. Culturele verscheidenheid wordt er gezien als een troef en niet als een handicap. Religieuze, etnische of andere minderheden worden er beschermd. Migranten en vluchtelingen zijn er welkom. Maatschappelijke problemen worden op een open manier bediscussieerd en in overleg opgelost.

■ Ze is veilig. Vrede en veiligheid zijn een basisvoorwaarde voor ontwikkeling. Veiligheid is zelf een begrip met veel aspecten. Het gaat niet alleen om het uitblijven van fysiek geweld. Al blijft het belangrijk dat een samenleving genoeg investeert in conflictpreventie en conflictbeheersing. Veiligheid heeft even goed te maken met sociale integratie en economische draagkracht, met rechtszekerheid, met respect voor anderen én met respect van anderen voor de groep waartoe men behoort, met de bescherming van politieke vrijheid, met behoud van ecologische draagkracht en diversiteit, enz.

■ Ze is democratisch en steunt op een actieve deelname van de bevolking aan het beleid. De mogelijkheid tot brede en effectieve participatie aan besluitvorming wordt gegarandeerd, gestimuleerd én concreet georganiseerd.

■ Ook de economie is er gedemocratiseerd en staat ten dienste van de mens. De markt is er niet de norm. De overheid zorgt voor de nodige herverdeling en houdt de controle over kernsectoren van de economie stevig in de hand. Met name de verzekering van essentiële diensten zoals watervoorziening, onderwijs en gezondheidszorg wordt niet aan de wetten van de markt onderworpen. Marktimpulsen en privé-bedrijven kunnen bijdragen tot economische groei en ontwikkeling; ze moeten zich dan wel inpassen in ontwikkelingsdoelstellingen en -plannen die door de overheid en de bevolking van de betrokken landen worden uitgetekend, en zich onderwerpen aan publieke controle en sturing.

■ De maatschappij is op een duurzame wijze georganiseerd. Dat betekent onder andere dat volledig rekening gehouden wordt met de langetermijncost van productie en consumptie. Het economisch, ecologisch en sociaal beleid komt tot stand met participatie en inspraak van de bevolking en houdt de ontwikkelingskansen voor de toekomst gaaf. In het Noorden meten landen zich geen levensstijl aan die ten koste van de ontwikkelingskansen van andere, minder machtige of minder rijke landen gaat.

■ De overheid moet de basisvoorwaarden scheppen voor deze maatschappij. Ze laat daarbij ruimte voor de inbreng van het maatschappelijk middenveld (vakbonden, kerken, vrouwenorganisaties, inheemse bewegingen, enz.) Ook individuen, organisaties en bedrijven hebben een belangrijke eigen rol en verantwoordelijkheid in de realisatie van de gestelde doelstellingen.

Op internationaal niveau:

Dergelijke organisatie van de maatschappij binnen landen is maar mogelijk als ook internationaal wordt herverdeeld en gedemocratiseerd en als er wordt geïnvesteerd in de vreedzame oplossing van problemen:

■ Er worden mechanismen afgedwongen die herverdeling van macht en middelen tussen Noord en Zuid mogelijk maken.

■ De greep van de publiek gecontroleerde overheid op multinationale ondernemingen en financiële groepen wordt versterkt.

■ De besluitvorming binnen belangrijke organisaties wordt opengegooid en gedemocratiseerd. Vooral de grote instellingen die de wereldeconomie 'omkaderen' zoals IMF, Wereldbank en de Wereldhandelsorganisatie worden grondig hervormd.

■ Machtsmisbruik en militaire dreiging door grote landen en landengroepen worden afgeblokt. Landen moeten het recht en de middelen hebben om hun soevereiniteit te verdedigen. Ook machtige landen moeten kunnen bestraft worden als ze de soevereiniteit van andere landen bedreigen of zich schuldig maken aan schendingen van internationaal recht.

■ Er is dan ook nood aan een sterker mandaat voor de Verenigde Naties. Een democratisch werkende en efficiënte VN moet ten volle haar rol kunnen spelen op verschillende terreinen van het internationaal beleid, zowel op het vlak van democratisering en vredehandhaving als op het vlak van socio-economische verhoudingen en het respect voor culturen.

■ Landen tekenen, met inspraak van de bevolking, zelf hun ontwikkelingsstrategie uit en bepalen welk model en welke mechanismen ze daarbij willen gebruiken. Ze houden zich wel aan internationale verdragen en overeenkomsten waarover binnen de VN op een democratische manier een akkoord is bereikt.

2 De realiteit: armoede, onrecht en structurele oorzaken

Onrecht en onderontwikkeling zijn nog altijd eerder regel dan uitzondering. Daardoor kampt meer dan een miljard wereldbewoners dag in dag uit met ondervoeding, ondermaatse huisvesting, analfabetisme, ziekte en makkelijk te vermijden kindersterfte. Meer dan een miljard mensen heeft geen vast werk en amper één op vijf arbeid(st)ers krijgt afdoende bescherming. Miljoenen mensen worden economisch uitgebuit of zijn slachtoffer van politieke onderdrukking en repressie. De mensonterende omstandigheden waarin deze mensen moeten leven zijn vooral het gevolg van structurele oorzaken, gebrek aan politieke wil en het niet naleven van internationale afspraken.

■ De huidige vorm van globalisering verscherpt de ongelijkheid

Door uitbuitingsmechanismen en scheve machtsverhoudingen zijn ontwikkelingskansen bijzonder ongelijk over de wereldbevolking verdeeld. De huidige vorm van globalisering heeft die ongelijkheid tussen de armste en rijkste landen en bevolkingsgroepen nog vergroot. De 'globalisering' brengt wereldwijd meer integratie tussen gebieden en sectoren. Dat kan in principe leiden tot meer internationale samenwerking en meer ontwikkeling. De globalisering zoals ze nu wordt ingevuld is echter niet 'neutraal'. Ze is kapitalistisch en in de praktijk sterk bepaald door de machtigste landen en bedrijven. De kapitalistische globalisering is een systeem. Het is niet zomaar een verzameling van losse trends. Het is een dwingend, veralgemeend organisatie-model voor economie en maatschappij, met een bijhorend beleid en een ideologie. Landen en bevolkingsgroepen die geen paria van de wereldgemeenschap willen worden zijn in de praktijk verplicht de hoofdingrediënten van het systeem over te nemen. 11.11.11 verzet zich tegen deze opgelegde eenvormigheid.

■ Het neoliberale model: markt en maximale winst als ideologie

Het kapitalistisch marktmodel bepaalt in sterke mate hoe economie en maatschappij worden georganiseerd. Sinds de jaren '80 gaat het om een doorgedreven neoliberale invulling van het marktmodel. Die staat haaks op onze visie. Liberalisering, privatisering en deregulering van de wereldeconomie gaven internationaal gestructureerde

bedrijven grotere speelruimte en meer rechten. Steeds meer economische macht wordt geconcentreerd bij multinationale ondernemingen en financiële groepen. Indien geen efficiënt tegengewicht wordt gevormd in sterke democratische controle- en herverdelingsinstrumenten op nationaal, Europees en internationaal niveau, sterven wij af op rampen voor mens en milieu. Zorgen voor dit tegengewicht is een belangrijke opdracht voor overheden en sociale bewegingen.

11.11.11 verzet zich tegen een neoliberaal marktmodel dat alle sectoren van het maatschappelijk leven commercialiseert en zich laat leiden door snelle maximale winst als enige, dwingende norm.

■ Politieke en militaire dominantie

Er is een wisselwerking tussen economisch gewicht en politieke of militaire overmacht. Grote economische slagkracht is een instrument bij het doordrukken van politieke standpunten en voorstellen. Grote middelen zijn onmisbaar voor het financieren van militaire interventies. Tegelijk zijn politieke en militaire macht handige wapens om economische belangen te verdedigen of uit te breiden.

Op wereldvlak blijft de militaire hegemonie van enkele grote mogendheden gevaarlijk voor de wereldvrede. Deze landen kunnen immers overgaan tot eenzijdige interventie in gebieden waar ze hun geopolitieke belangen willen veilig stellen of uitbreiden. De bescherming van democratie en mensenrechten en de strijd tegen het terrorisme zijn daarbij vaak maar een dun alibi.

11.11.11 verzet zich tegen een systeem waarin machtige landen hun wil straffeloos aan anderen kunnen opdringen door middel van politieke chantage en militaire interventie.

■ Moordende binnenlandse repressie en regionale conflicten

Miljoenen mensen sterven in regionale conflicten en burgeroorlogen. Ook binnen landen zijn er uitbuiting, politieke repressie en geweld. In vele gevallen is er een duidelijke band met internationale machtsverhoudingen. Maar dat betekent niet dat de nationale overheid geen verantwoordelijkheid zou dragen, of dat plaatselijke machthebbers geen rekenschap zouden moeten afleggen voor de ellende die ze veroorzaken.

3. 11.11.11 is een actief onderdeel van een wereldwijde coalitie tegen onrecht

Ontwikkeling vereist opbouw van tegenmacht tegen de heersende machtsgroepen. Tegenmacht steunt in de eerste plaats op zelforganisatie van en solidariteit met onderdrukte bevolkingsgroepen.

In onze tijd heeft die tegenmacht onvermijdelijk ook een internationale invulling. Ze vraagt om een andere globalisering. Die maakt even goed gebruik van de wereldwijde integratie en technologische vernieuwing, maar ze vertrekt altijd van de noden en capaciteit van de mensen en landen zelf.

11.11.11 werkt actief mee aan deze andere globalisering.

■ Wereldwijde actie met een sterk Noord-Zuidaccent

De uitbuitingsmechanismen die we bestrijden werken wereldwijd, in Noord en Zuid. Dat wordt meer en meer weerspiegeld in acties van NGO's en sociale bewegingen. Daarbij komt dat de Derde Wereld ook bij ons steeds zichtbaarder en voelbaarder wordt.

We zijn niet alleen maar een solidariteitsbeweging met het Zuiden. 11.11.11 wil een actief onderdeel zijn van de beweging voor een andere globalisering, een wereldwijde coalitie tegen onrecht. We gaan uit van een wereldomvattende analyse en streven naar globale actie, maar we zijn niet blind voor de bijzonder hachelijke positie en de specifieke problemen van het Zuiden. De Derde Wereld bestaat nog steeds.

In haar globale analyse en haar actie geeft 11.11.11 voorrang aan de problemen en belangen van de bevolking van het Zuiden en ontwikkelt het specifieke analyse-instrumenten en beleidsvoorstellen m.b.t. Noord-Zuidaspecten van de internationale verhoudingen.

■ 11.11.11 stelt concrete eisen m.b.t. cruciale punten van het nationaal en internationaal gevoerde beleid

Onze actie is niet gebaseerd op een vaag gevoel van onvrede met het heersend maatschappijmodel. 11.11.11 verplicht zichzelf tot een scherpe analyse van de oorzaken van onrecht en stelt gerichte, concrete eisen m.b.t. cruciale punten van het nationaal en internationaal gevoerde beleid. De belangrijkste strijdpunten zijn economische herverdeling, meer sociale gelijkheid, democratisering van het nationaal en internationaal beleid, een gezond leefmilieu met een beter verdeeld en duurzaam gebruik van natuurlijke rijkdommen, en respect voor andere culturen.

In al deze acties is de instap via het Europees beleid van uitzonderlijk belang. De beslissingsmacht verschuift ook voor België steeds meer naar het Europees niveau. Daarnaast klinkt een Europese stem sterker door in het internationaal beleid. 11.11.11 moet er mee voor zorgen dat de EU zich niet gedraagt als een wereldmacht die ten koste van alles haar eigen belangen verdedigt. We werken aan een EU die als wereldpartner haar beleid afstemt op de ontwikkelingsbehoeften van zwakkere landen en bevolkingsgroepen.

■ 11.11.11 combineert radicale standpunten met een pragmatische aanpak

Onze strategie blijft gebaseerd op de combinatie van radicale langetermijneisen en een pragmatische aanpak om stap voor stap het beleid onder druk te zetten en te veranderen. 11.11.11 klaagt onrecht en slecht beleid aan, voert publieke actie, maar reikt tegelijk doelstellingen op lange termijn aan en stelt concrete beleidsmaatregelen voor. Protest sluit niet uit dat met de betrokken beslissingscentra (zowel privé als publiek) ook een rechtstreekse dialoog wordt aangegaan om beleidsverandering te realiseren. Als koepelorganisatie met een brede basis kan 11.11.11 een brug bouwen tussen radicale en meer pragmatische groepen binnen de anders-globaliseringsbeweging.

■ 11.11.11 vecht tegen onrecht maar werkt ook mee aan concrete alternatieven

Het afblokken van gevaarlijke trends in het internationaal en nationaal beleid is een belangrijke opdracht. Toch wil 11.11.11 zich niet beperken tot het voeren van anti-acties. Het formuleert concrete beleidsvoorstellen en werkt met haar bescheiden middelen mee aan pogingen om de maatschappij anders te organiseren en leefbaarder te maken.

■ 11.11.11 staat voor geweldloze actie

11.11.11 is principieel voor geweldloze actie en voor steun aan partners die op een geweldloze manier sociale verandering proberen af te dwingen. 11.11.11 erkent echter de legittimiteit van het gebruik van geweld in situaties waar geen haalbaar alternatief bestaat. Dat geldt bijvoorbeeld wanneer nationale soevereiniteit wordt verdedigd tegenover buitenlandse agressie, wanneer het einde van koloniale overheersing niet op een vreedzame manier kan worden afgedwongen, of wanneer geweldloze pogingen tot hervorming in de kiem worden gesmoord door systematische repressie.

In alle gevallen moeten de gebruikte middelen in verhouding staan tot de aard en de omvang van het probleem en moeten de regels van het internationaal humanitair recht worden gerespecteerd.

■ Als koepel van de Vlaamse Noord-Zuidbeweging bundelt 11.11.11 krachten om haar doelstellingen te realiseren

Onze doelstellingen zijn ambitieus. Om ze waar te maken bundelen we de beschikbare krachten en werken we samen met medestanders buiten de beweging. Voor 11.11.11 – als Koepel van de Vlaamse Noord-Zuidbeweging – is de organisatie van deze samenwerking een kernopdracht; 11.11.11 bundelt de krachten van de NGO-leden en de actiebasis van de beweging. Het smeedt coalities met andere delen van de beweging zoals vakbonden, vredesbeweging en milieuorganisaties. Het schakelt zich actief in, in bredere werkbare allianties op Belgisch, Europees en internationaal niveau. Het werkt in nauw en systematisch overleg met zuidelijke partners.

■ 11.11.11 voert politieke actie samen met zuidelijke partners

Onze focus op het Zuiden en de Noord-Zuidaspecten van de internationale verhoudingen maakt intensief en bindend overleg met zuidelijke partners levensnoodzakelijk. Zij bepalen mee de inhoud van ons politiek werk. Analyses, voorstellen en strategie worden met hen overlegd en uitgewerkt. Die samenwerking moet in de toekomst nog systematischer worden. Dat is vanzelfsprekend voor samenwerking met partners die in hun land economische herverdeling en politieke democratisering proberen af te dwingen. 11.11.11 werkt mee aan de versterking van de capaciteit van zuidelijke partners. Het oefent mee druk uit op plaatselijke autoriteiten via de Belgische overheid, via internationale instellingen en via rechtstreekse actie.

De nood aan systematische samenwerking geldt ook wanneer 11.11.11 samen met zuidelijke partners actief is binnen internationale netwerken die rechtstreeks druk trachten uit te oefenen op internationale instellingen of bedrijven. Zuidelijke partners mogen daarbij niet enkel worden aangevend als illustratiemateriaal of voorgesteld worden als hulpeloze slachtoffers. Het Zuiden is niet enkel een 'probleem'. Met zijn veelheid aan culturen, samenlevings- en organisatievormen is het even goed een rijke, zwaar onderschatte inspiratiebron.

11.11.11 investeert in een partnership op basis van gelijkwaardigheid, met een systematische Zuid-Noorddialogo over uitgangspunten, beleidsvoorstellen en concrete organisatie van de samenwerking.

■ 11.11.11 werkt samen in internationale netwerken

De verschuiving van politieke en economische besluitvorming naar het Europees en internationaal niveau dwingt de beweging tot nog sterkere internationalisering van haar werk. Beslissingen over de meeste van onze eisen worden internationaal genomen. In vele gevallen is alleen actie voeren op Belgisch niveau tot mislukken gedoemd.

11.11.11 schakelt zich actief in, in samenwerking op Europees en internationaal niveau, met inzet van middelen en mensen én met een systematische terugkoppeling naar de eigen leden en actiebasis.

■ **11.11.11 steunt op de actieve inbreng en inspraak van een belangrijke groep vrijwilligers**

De actiebasis heeft een sleutelrol in het werk van 11.11.11. Ze bepaalt mee de inhoud van de werking, zorgt voor zichtbaarheid en steun bij een gesensibiliseerde bevolking, voert actie en zet druk op de overheid. Het engagement van duizenden vrijwilligers is ook bepalend voor de legitimiteit van 11.11.11 en haar leden. Het toont aan hoe sterk de aandacht voor wereldproblemen én de vraag naar een ander beleid leeft bij een belangrijk deel van de bevolking. 11.11.11 zal blijven investeren in lokale structuren die een optimale inbreng en inspraak van de vrijwilligers mogelijk maken.

■ **11.11.11 steunt op een bewuste publieke opinie**

11.11.11 zal haar doelstellingen maar realiseren als het kan rekenen op steun bij de publieke opinie. Informatie, educatie en bewustmaking blijven dan ook sleutelementen in de strategie van 11.11.11.

De inhoud is daarbij belangrijk, maar ook de aard en de verteerbaarheid van de informatie, en de kanalen die voor de verspreiding worden gebruikt. Lokale structuren van de beweging spelen daarbij een belangrijke rol. Maar er moet ook optimaal gebruik gemaakt worden van massamedia en andere communicatietechnieken.

11.11.11 investeert sterk in inspanningen om de standpunten en voorstellen van de beweging ingang te doen vinden buiten de kring van ingewijden en medewerkers.

■ **11.11.11 blijft kritisch voor zichzelf en past criteria zoals democratie, tolerantie en openheid ook toe in de eigen werking**

De context en de basisvoorwaarden voor onze actie veranderen soms snel en dramatisch. Onze organisatie moet in staat zijn om zich snel en efficiënt aan dergelijke veranderingen aan te passen. 11.11.11 heeft daarom nood aan principevastheid maar ook aan grote flexibiliteit in structuur en werking. Dat vraagt om goede planning en efficiëntie, maar ook om interne democratie, openheid voor kritiek en verandering, en permanente bevraging van de eigen werking. 11.11.11 wil ook in de eigen werking de hoge normen toepassen die we van anderen in hun beleid en praktijk verwachten.

11.11.11

VECHT MEE TEGEN ONRECHT

V.U. Karel Teck, Vlasfabriekstraat 11, 1060 Brussel

Vlasfabriekstraat 11 - 1060 Brussel
telefoon: 02 536 11 13
Fax: 02 536 19 10
info@11.be
www.11.be